

Sygn. akt VII P 345/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 października 2017 r.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Iwona Wiśniewska
Protokolant:	stażysta Karolina Wesołowska

po rozpoznaniu w dniu 24 października 2017 r. w Bydgoszczy na rozprawie

sprawy z powództwa E. M.

przeciwko Starostwu Powiatowemu w N.

o odprawę

- zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 26527,23 zł (dwadzieścia sześć tysięcy pięćset dwadzieścia siedem 23/100 złotych) brutto tytułem odprawy z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 4 marca 2017r. do dnia zapłaty;
- zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;
- nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Bydgoszczy – kwotę 1327 zł (jeden tysiąc trzysta dwadzieścia siedem złotych) tytułem opłaty od pozwu od uiszczenia której zwolniona była powódka.

SSR Iwona Wiśniewska

Sygn. akt VII P 345/17

UZASADNIENIE

Powódka E. M. wniosła o zasądzenie od pozwanego Starostwa Powiatowego w N. kwoty 26527,23 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 4 marca 2017r. do dnia zapłaty tytułem odprawy pieniężnej oraz kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwu powódka podała, że została powołana na stanowiska Skarbnika Powiatu (...) od dnia 25 czerwca 2008r. Na wypłacane powódce wynagrodzenie składały się: płaca zasadnicza, dodatek funkcyjny oraz dodatek specjalny w łącznej kwocie 8842,41 zł. W dniu 21 września 2015r. Uchwałą Nr X/83/2015 w sprawie odwołania Skarbnika Powiatu (...) przez Radę Powiatu (...) powódka została odwołana z piastowanego stanowiska na podstawie art. 12 pkt 3 i art. 37 ustawy o samorządzie powiatowym. W uchwale nie wskazano przyczyn odwołania powódki. Powódka oświadczyła, że pozwany nie wykazał, aby istniały jakiegokolwiek okoliczności związane ze sposobem wykonywania przez powódkę pracy oraz jej osobą, które uzasadniałyby lub stały się przyczyną rozwiązania z nią umowy o pracę. Pozwany nie wskazał na żadne zastrzeżenia co do sposobu wykonywania przez nią obowiązków służbowych, które mogłyby uzasadnić rozwiązanie umowy o pracę. Powódka podała, że była zatrudniona na

podstawie powołania. Stosunek pracy został rozwiązany przez pracodawcę na podstawie art. 70 k.p. Odwołanie było równoznaczne z wypowiedzeniem umowy o pracę. Powódka oświadczyła, że domaga się odprawy pieniężnej na podstawie art. 8 w zw. z art. 10 ustawy z dnia 13 marca 2003r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników.

Pozwany Starostwo Powiatowe w N. złożył odpowiedź na pozew, w której wniósł o oddalenie powództwa i zwrot kosztów procesu. W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany wskazał, że w niniejszej sprawie brak jest podstaw do badania czy odwołanie powódki nastąpiło z przyczyn o których mowa w ustawie z dnia 13 marca 2003r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników. Powódka została odwołana z dniem 21 września 2015r. uchwałą Rady Powiatu (...). Stosunek pracy powódki uległ rozwiązaniu po upływie 3- miesięcznego okresu wypowiedzenia z dniem 30 czerwca 2016r. z uwagi na fakt, że powódka po dniu odwołania przebywała na zwolnieniu lekarskim. Pozwany podniósł, że odwołanie powódki nie wymagało uzasadnienia. Nadto pozwany dodał, że przepisy ustawy z dnia 13 marca 2003r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników stosuje się tylko w przypadku zwolnień grupowych, bądź zmian organizacyjnych, które powodują konieczność zmniejszenia zatrudnienia. W przypadku pozwanego nie nastąpiły jakiegokolwiek zmiany organizacyjne powodujące konieczność zwolnień pracowników. Zachowane zostało stanowisko Skarbnika. Pozwany podkreślił, że brak jest podstaw do badania przez Sąd przyczyn odwołania powódki.

Z ostrożności procesowej pozwany oświadczył, że przyczyny odwołania powódki z funkcji Skarbnika mają związek wyłącznie z powódką. Pozwany podał, że powódka począwszy od 15 września 2015r. zaczęła wykorzystywać zwolnienie lekarskie. Planowany urlop wypoczynkowy od 14 września 2015r. rozpoczęła również dyrektor wydziału finansowego H. K., która zgodnie z oddzielnym upoważnieniem zastępuje Skarbnika. Pozwany wskazał, że w takiej sytuacji powstało zagrożenie, że nie będzie możliwości realizacji i zaciągania zobowiązań finansowych. Starosta (...) T. M. próbował kontaktować się z powódką, żeby wskazała inną osobę, która może wykonywać jej obowiązki. Starosta zaproponował upoważnienie B. K.. Powódka odmówiła. Starosta bezskutecznie próbował kontaktować się z H. K., aby odwołać ją z urlopu. Po kolejnych rozmowach i pisemnym wezwaniu powódka zgodziła się upoważnić B. K. podpisując upoważnienie w dniu 17 września 2015r. Upoważnienie obejmowało wyłącznie kontrasygnatę dokumentów finansowych. W związku z przedłużającym się zwolnieniem lekarskim powódki Starosta poprosił ją o informację czy zamierza wrócić do pracy. Powódka nie zadeklarowała powrotu do pracy. W czasie nieobecności nie prowadziła prac nad projektem budżetu, który powinien być przygotowany do 15 listopada. Dalsza nieobecność skarbnika mogłaby powodować niedotrzymanie ustawowych terminów opracowania projektu budżetu. W związku z deklaracją powódki, że nie wróci do pracy stało się pilne poszukiwanie nowego Skarbnika. Powódka przebywała na zwolnieniu lekarskim do 29 lutego 2016r.

Na rozprawie w dniu 19 września 2017r. powódka zaprzeczyła, aby jej nieobecność spowodowana zwolnieniem lekarskim, które w chwili odwołania trwało 4 dni, spowodowała zakłócenie funkcjonowania Starostwa. Wskazała, że- jej zdaniem- przyczyną odwołania był fakt, iż zgłosiła zastrzeżenia do udzielenia kontrasygnaty na obniżenie przez Starostwo czynszu (...) Szpitalowi w N. i S..

W piśmie procesowym z dnia 5 października 2017r. pozwany zaprzeczył, aby przyczyną odwołania powódki były jej zastrzeżenia do udzielenia kontrasygnaty. Pozwany podtrzymał twierdzenie, że powódka została odwołana z powodu nieobecności wywołanej chorobą i konieczności zapewnienia prawidłowego przebiegu prac nad budżetem oraz zapewnienia sprawności obsługi finansowej Powiatu.

Sąd ustalił, co następuje:

Powódka E. M. została powołana na stanowisko Skarbnika Powiatu (...) od dnia 25 czerwca 2008r.

Okoliczność bezsporna

W dniu 15 września 2015r. powódka zachorowała i uzyskała zwolnienie lekarskie do 24 września 2015r.

Dowód: zaświadczenie lekarskie k.59

Powódka nie rozmawiała z nikim ze Starostwa na temat ewentualnej dalszej choroby. Starosta nie pytał o to. Powódka nie planowała kolejnych zwolnień lekarskich. Co do zasady powódkę zastępowała dyrektor Wydziału Finansowego. Od 14 września 2015r. dyrektor przebywała na urlopie wypoczynkowym.

Dowód: zeznania świadka H. K. k.83-85, przesłuchanie powódki k.85-88

We wrześniu 2015 roku do głównych zadań powódki należała bieżąca kontrola zasadności i wielkości operacji finansowych oraz praca nad projektem budżetu na 2016 rok. Terminem krańcowym dla przygotowania projektu budżetu na następny rok jest 15 listopada.

Dowód: zeznania świadka P. C. k.79- 81, zeznania świadka H. K. k.83-85

Powódka co roku przystępowała do prac nad projektem budżetu w październiku po wpłynięciu danych o wysokości dochodów. Dane te sływały w pierwszej połowie października. Bez wiedzy o nich nie można było właściwie zaplanować budżetu. W roku 2015 powódka zamierzała przystąpić do prac nad projektem budżetu jak zwykle, czyli w połowie października. Praca nad tym zadaniem zajmowała zwykle 3 tygodnie. Do 15 września 2015r. Starosta ani Zarząd nie wymagali od powódki, aby do połowy września. wykonała jakies prace nad projektem.

Dowód: zeznania świadka H. K. k.83-85, przesłuchanie powódki k.85-88

Od momentu pójścia na zwolnienie powódka prowadziła konsultacje w Starostwie na temat osoby, której udzieli upoważnienia do kontrasygnaty dokumentów finansowych. Powódka chciała wybrać osobę, która będzie miała odpowiednie umiejętności. Pismem z dnia 17 września 2015r. Starosta polecił powódce udzielić upoważnienia do kontrasygnaty pracownikowi Wydziału Finansowego. Powódka w dniu 17 września 2015r. udzieliła pisemnego upoważnienia B. K. do kontrasygnaty dokumentów finansowych podczas jej nieobecności w pracy.

Dowód: pisemne polecenie k.37, pisemne upoważnienie k.38, przesłuchanie powódki k.85-88

W chwili odejścia powódki na zwolnienie lekarskie nie było żadnych koniecznych czynności do podjęcia związanych z kontrasygnatą. Nadto terminy tych czynności zwykle są wcześniej uzgadniane. Takich uzgodnionych terminów w połowie września nie było.

Dowód: zeznania świadka H. K. k.83-85, przesłuchanie powódki k.85-88

W dniu 14 września 2015r. znana była staroście informacja o dodatkowych środkach finansowych dla Straży Pożarnej, które miały być przeznaczone na zapłatę wynagrodzenia za nadgodziny. W związku z nowymi środkami finansowymi powstała konieczność przygotowywania projektu uchwały zmieniającej bieżący budżet poprzez wprowadzenie do niego tych środków. Nie został określony termin wypłaty tych wynagrodzeń. Środki te mogły zostać wprowadzone do budżetu uchwałą Rady Powiatu lub uchwałą Zarządu. Podmiotem, który określa wnioski na Radę Powiatu i Zarządu jest Starosta. W dniu 14 września 2015r. Starosta nie wydał polecenia powódce przygotowania projektu uchwały zmieniającej budżet. Przygotowanie projektu uchwały Zarządu jest prostsze i szybsze proceduralnie. Praca nad takim projektem zajmowała powódce jeden dzień pracy. Projekt ten mogli przygotować również pracownicy wydziału finansowego.

Dowód: zeznania świadka H. K. k.83-85, przesłuchanie powódki k.85-88

Już od 19 września 2015r. Starosta prowadził rozmowy z kandydatem na stanowisko Skarbnika- P. C..

Dowód: zeznania świadka P. C. k.80

W dniu 21 września 2015r. Uchwałą Nr X/83/2015 w sprawie odwołania Skarbnika Powiatu (...) przez Radę Powiatu (...) powódka została odwołana ze stanowiska na podstawie art. 12 pkt 3 i art. 37 ustawy o samorządzie powiatowym. W uchwale nie wskazano przyczyn odwołania powódki. Powódka nie została powiadomiona o przyczynach odwołania w żaden inny sposób.

Dowód: uchwała Nr X/83/2015 k.19, przesłuchanie powódki k.85-88

Powódka nie zakwestionowała odwołania jej z funkcji skarbnika.

Okoliczność bezsporna

Z uwagi na przedłużone zwolnienie lekarskie powódki (do 29 lutego 2016r.) stosunek pracy powódki uległ rozwiązaniu po upływie 3- miesięcznego okresu wypowiedzenia z dniem 30 czerwca 2016r.

Dowód: pismo z dnia 1.03.2016r. k.24, świadectwo pracy k.18

Po odwołaniu powódki od 21 września 2015 r. stanowisko Skarbnika objął P. C.. Po objęciu stanowiska przez nowego Skarbnika został przygotowany projekt uchwały Rady Powiatu w sprawie wprowadzenia środków finansowych dla Straży do budżetu i uchwała zapadła 30 września 2015r.

Dowód: zeznania świadka P. C. k.80

W poprzednich latach zdarzało się, że powódka była nieobecna w pracy z powodu choroby także w okresach pracy nad projektem budżetu, np. w 2014 roku przebywała na zwolnieniu lekarskim od 1 września do 12 września, a 2012 roku od 8 października do 12 października.

Dowód: świadectwo pracy k.18

W czasie pełnienia funkcji przez P. C. doszło do sytuacji kiedy podczas jego nieobecności nieobecna była także dyrektor wydziału finansowego. Zastępowała go wówczas B. K..

Dowód: zeznania świadka P. C. k.80

Na wypłacane powódce wynagrodzenie składały się: płaca zasadnicza, dodatek funkcyjny oraz dodatek specjalny w łącznej kwocie 8842,41 zł.

Okoliczność bezsporna

Sąd zważył, co następuje:

Przedstawiony stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dokumentów, których autentyczności strony nie kwestionowały, a także w oparciu o zeznania świadka H. K. i przesłuchanie powódki oraz częściowo świadka P. C..

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka H. K., ponieważ są spójne, konkretne i obiektywne. Świadek nie jest ma interesu w rozstrzygnięciu procesu, ponieważ nie jest już pracownikiem pozwanego.

Sąd nie dał wiary świadkowi P. C. w zakresie twierdzenia, że nieobecność powódki spowodowała zagrożenie dla funkcjonowania pozwanego. Jest to sprzeczne z zeznaniami świadka H. K.. Nie znalazło poparcia w żadnym dokumencie, a nadto stoi w sprzeczności z zeznaniami samego świadka, który podał, że w sytuacji udzielenia upoważnienia pracownikowi do kontrasygnaty nieobecność Skarbnika przez okres 9 dni nie stanowi problemu do jednostki. Świadek przyznał, że powódka udzieliła tego upoważnienia w dniu 17 września, a zatem w trzecim dniu nieobecności. W dalszej części zeznań świadek nie potrafił wskazać czy i jakie pilne czynności związane z kontrasygnatą były do podjęcia w okresie od 15 do 17 września 2015r. Zaznaczyć należy, iż świadek objął stanowisko Skarbnika z dniem 21 września 2015r. i z pewnością gdyby występowały jakieś trudności w okresie poprzedzającym musiałby o

tym dowiedzieć się, tym bardziej, że od 19 września 2015r. wiedział, iż Starosta rozważa powołanie go na stanowisko Skarbnika. Świadek natomiast nie potrafił wskazać konkretnej sytuacji na poparcie twierdzeń o paraliżu decyzyjnym, co podważa jego obiektywność w sprawie. Dodać trzeba, iż świadek przyznał, że projekt budżetu na 2016 rok powstał w terminie i przyznał, że wprowadzenie środków dla straży uchwałą z dnia 30 września 2015r. nie spowodowało żadnych problemów dla jednostki.

Sąd uznał przesłuchanie powódki za wiarygodne, ponieważ jest spójne, jasne, zgodne z zeznaniami świadka H. K. i nie znalazło zaprzeczenia w zebranych dokumentach.

Na podstawie art. 217§ 2 i 3 k.p.c. Sąd oddalił wniosek strony pozwanej o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka B. K. na okoliczność konieczności podjęcia pilnych czynności w czasie nieobecności powódki jako spóźniony. Okoliczność, którą miała potwierdzić świadek była kwestionowana przez powódkę już na rozprawie w dniu 19 września 2017r. Strona pozwana na mocy postanowienia Sądu dysponowała wówczas terminem 14 -dniowym na powołanie ewentualnych nowych wniosków dowodowych. W określonym terminie świadek ten nie został zgłoszony. Z tej samej przyczyny Sąd nie uwzględnił wniosku o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków N. S. i A. L. na okoliczność wykazania, że w czasie nieobecności powódki nie było pracowników posiadających umiejętności do przygotowania projektu uchwały. Jeżeli taka okoliczność zaistniała to pozwany powinien o niej wiedzieć od samego początku i zgłosić dowód w terminie. Wskazywanie przez pełnomocnika, iż okoliczność ta wynika dopiero z zeznań świadka P. C. nie uzasadnia uznania, że był to nowy fakt dotychczas stronie nieznanym. Dodać trzeba, iż nowe fakty uzasadniają dopuszczenie dowodów w toku procesu w sytuacji gdy strona przy dołożeniu wszelkich starań tych faktów wcześniej nie mogła poznać. Świadek P. C. jest natomiast Skarbnikiem w pozwanym starostwie, a więc gdyby istniały rzeczywiste utrudnienia w funkcjonowaniu starostwa, Starosta z pewnością uzyskałby o tym informację jeszcze przed procesem lub na etapie przygotowania odpowiedzi na pozew lub w końcu w terminie 14 dni po rozprawie w dniu 19 września 2017r., kiedy to strona powodowa zdecydowanie zaprzeczyła, że jej nieobecność powodowała problemy w pozwanej jednostce. Starosta zatem nie powinien mieć trudności w pozyskaniu informacji na temat funkcjonowania jednostki od Skarbnika jeszcze przed przesłuchaniem Skarbnika. Dodać trzeba, że w ocenie Sądu przebieg rozprawy w dniu 24 października 2017r. wyraźnie wskazuje, iż wyłączną przyczyną powoływania przez pełnomocnika pozwanego kolejnych nowych świadków w sytuacji gdy postępowanie dowodowe zmierzało do końca, było dążenie do odroczenia rozprawy i uniknięcia konsekwencji nieobecności Starosty w postaci pominięcia jego przesłuchania.

Sąd pominął dowód z przesłuchania strony pozwanej na podstawie art. 302§ 1 k.p.c., ponieważ Starosta pozwanego starostwa nie stawiał się o wyznaczonej godzinie, pomimo, że został prawidłowo wezwany na rozprawę w dniu 24 października 2017r. na godzinę 9.45 pod rygorem pominięcia przesłuchania. Starosta poinformował, że nie stawi się na rozprawie z powodu udziału w spotkaniu z Ministrem Obrony Narodowej. Starosta w żaden sposób nie uzasadnił dlaczego jego obecność na tym spotkaniu jest niezbędna. W toku rozprawy w dniu 24 października 2017r. okazało się, że obecność Starosty na spotkaniu z Ministrem nie była konieczna, a samo spotkanie- jak wynikało z wypowiedzi pełnomocnika pozwanego- dotyczyło kwestii nieistotnej. Potwierdzeniem tego było opuszczenie przez Starostę spotkania i stawienie się do Sądu. Przybycie to jednak miało miejsce na 3 minuty przed planowanym zakończeniem rozprawy. O godzinie 13.00 Sąd miał wyznaczoną kolejną rozprawę na którą wezwani zostali świadkowie i strony. Rozpoczęcie przesłuchania Starosty o godzinie 12.57 skutkowało opóźnieniem w wywołaniu kolejnej rozprawy. W ocenie Sądu nie było żadnego uzasadnienia dla takiej sytuacji. Udział Starosty w spotkaniu z Ministrem nie był niezbędny, natomiast udział tego wymagała rozprawa w dniu 24 października 2017r. na której starosta miał składać zeznania za stronę i nikt nie mógł go zastąpić. Spóźnienie się przez Starostę o ponad 3 godziny i oczekiwanie, że Sąd przesłucha go doprowadzając do opóźnienia w kolejnej rozprawie stanowi lekceważenie nie tylko Sądu, ale też innych uczestników postępowania. W ocenie Sądu spóźnienie to nie mogło być uznane za usprawiedliwione.

Przechodząc do merytorycznego rozpoznania sprawy Sąd zważył, iż powódka domagała się odprawy pieniężnej na mocy ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. z dnia 22 maja 2003 r.). Stosownie do art. 8 ust. 1 ustawy pracownikowi, w związku z rozwiązaniem stosunku pracy w ramach grupowego zwolnienia, przysługuje odprawa pieniężna. Nadto zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy art. 8 stosuje się odpowiednio w razie konieczności rozwiązania przez pracodawcę

zatrudniającego co najmniej 20 pracowników stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników, jeżeli przyczyny te stanowią wyłączny powód uzasadniający wypowiedzenie stosunku pracy lub jego rozwiązanie na mocy porozumienia stron, a zwolnienia w okresie nieprzekraczającym 30 dni obejmują mniejszą liczbę pracowników niż określona w art. 1 (10 pracowników, gdy pracodawca zatrudnia mniej niż 100 pracowników, 10% pracowników, gdy pracodawca zatrudnia co najmniej 100, jednakże mniej niż 300 pracowników, 30 pracowników, gdy pracodawca zatrudnia co najmniej 300 lub więcej pracowników). Bezsporne w sprawie było, że pozwany zatrudniał więcej niż 20 pracowników i nie przeprowadzał zwolnień grupowych. Z mocy art. 10 ustawy przesądzić zatem należało czy przyczyną odwołania powódki i rozwiązania z nią stosunku pracy była wyłącznie przyczyna jej nie dotycząca. Wobec braku wskazania przyczyny w momencie odwołania powódki pracodawca zobowiązany był ją podać w toku niniejszego postępowania. W tym miejscu warto wskazać na wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z 2017-01-26 (II PK 334/15 Legalis). W okolicznościach faktycznych sprawy rozpoznawanej przez Sąd Najwyższy pracodawca nie wskazał w oświadczeniu przyczyny wypowiedzenia umów o pracę. W takim razie, zdaniem Sądu Najwyższego, zachodził obowiązek ustalenia, czy pracodawca uzewnętrznił jakąkolwiek podstawę wypowiedzenia w toku procesu, a jeżeli tak to czy ona dotyczy pracownika. Ciężar dowodu w zakresie wykazania, że nieujawnione przyczyny rozwiązania przez pracodawcę stosunku pracy dotyczą osoby pracownika (co wyłącza nabycie prawa do odprawy), może w niektórych okolicznościach obciążać pracodawcę (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 30 września 2009 r., II PK 84/09, z dnia 2 lutego 2010 r., II PK 184/09, OSNP 2011 nr 13 - 14, poz. 180 i z dnia 3 sierpnia 2012 r., I PK 61/12, OSNP 2013 nr 17 - 18, poz. 199). Uzupełnieniem tego stanowiska jest pogląd zawarty w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z 2012-08-03 (I PK 61/12 opubl: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2013, Nr 17-18, poz. 199, str. 722), iż zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników (Dz.U. Nr 90, poz. 844 ze zm. zwanej ustawą o zwolnieniach grupowych) art. 8 tej ustawy stosuje się odpowiednio w razie konieczności rozwiązania przez pracodawcę zatrudniającego co najmniej 20 pracowników stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników, jeżeli przyczyny te stanowią wyłączny powód uzasadniający wypowiedzenie. Natomiast z art. 8 (w szczególności z ust. 1) wynika prawo pracownika do odprawy pieniężnej. Przepisy te przyznają zatem pracownikowi prawo do odprawy w razie rozwiązania z nim stosunku pracy z przyczyn jego nie dotyczących (przez pracodawcę zatrudniającego co najmniej 20 pracowników). Podkreślenia wymaga, że prawo do odprawy powstaje w razie rozwiązania umowy o pracę z przyczyn (przyczyn) nie dotyczących pracownika a nie z przyczyn dotyczących pracodawcy. To rozróżnienie ma istotne znaczenie, gdy przyczyny uzasadniające rozwiązanie stosunku pracy można podzielić na dotyczące pracownika, dotyczące pracodawcy i nie dotyczące żadnej ze stron stosunku pracy. Prawo do odprawy przysługuje w razie rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących pracodawcy i z przyczyn nie dotyczących żadnej ze stron. Dla skutecznego dochodzenia tego prawa pracownik nie ma obowiązku udowodnienia przyczyny dotyczącej pracodawcy a jedynie wykazania, że przyczyna nie dotyczy jego samego. W rozpoznawanej przez Sąd Najwyższy sprawie pracodawca podał „odwołanie przez Radę Nadzorczą z funkcji Członka Zarządu - Dyrektora Generalnego Spółki” jako jedyną przyczynę wypowiedzenia powodowi umowy o pracę. Jest to wystarczająca przyczyna uzasadniająca wypowiedzenie według jednolitego stanowiska judykatury (por. np. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 25 listopada 1997 r., I PKN 388/97, OSNAPiUS 1998 nr 18, poz. 540 i z dnia 26 stycznia 2000 r., I PKN 479/99, OSNAPiUS 2001 nr 11, poz. 377). Jest to przyczyna nie dotycząca pracownika (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2010 r., II PK 184/09, OSNP 2011 nr 13-14, poz. 180, do którego odnosił się Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku). Sąd Najwyższy przyjmuje (np. wyroku z 2 lutego 2010 r. przywołanym wyżej), że dopuszczalne jest ustalenie przyczyny odwołania z funkcji członka zarządu spółki handlowej, mimo że inne - niż odwołanie - przyczyny wypowiedzenia umowy o pracę nie zostały podane przez pracodawcę w jego oświadczeniu. Pracodawca, który podejmuje obronę przez żądaniem wypłacenia odprawy z art. 10 ustawy o zwolnieniach grupowych może bowiem wykazać, że rzeczywista lecz nieujawniona przyczyna wypowiedzenia leżała po stronie pracownika. Sąd Najwyższy wyraźnie wskazał, że na pracodawcy spoczywa ciężar udowodnienia tej okoliczności (art. 6 KC). Nadto w powołanej sprawie Sąd Najwyższy stwierdził, że dla ustalenia przyczyny rozwiązania umowy o pracę w związku z odmową wypłacenia odprawy pieniężnej konieczne jest ustalenie przyczyny nieudzielenia absolutorium. Dowód na okoliczność tego, że była to przyczyna dotycząca pracownika obciąża pracodawcę a nie pracownika. To pracodawca twierdzi, że nieujawniona przyczyna wypowiedzenia leżała po stronie pracownika i z tego twierdzenia wyprowadza skutki prawne.

Wymaganie od pracownika, by udowodnił, że nieudzielenie absolutorium nastąpiło z przyczyny nie dotyczącej jego samego nie tylko narusza zasady rozkładu ciężaru dowodu wynikające z art. 6 KC (stosowanego w tej sprawie w związku z art. 300 KP) ale jest też niemożliwe do spełnienia, skoro pracownik nie zna tej przyczyny a Sąd nie ustalił, że została mu ona chociażby zakomunikowana, nie mówiąc już o umożliwieniu podjęcia obrony przed ewentualnymi zarzutami. W ocenie sądu meriti powołane wyżej uwagi wprost zastosowanie do niniejszej sprawy. Stosunek pracy powódki uległ bowiem rozwiązaniu na skutek odwołania jej ze stanowiska Skarbnika bez wskazania przyczyny. Ocenic zatem należy czy pozwany pracodawca w toku procesu podał i udowodnił przyczynę odwołania powódki i czy dotyczyła ona powódki. Zdaniem Sądu pozwany nie sprostował obowiązkowi udowodnienia wskazanej przez siebie przyczyny, czyli doprowadzenia do paraliżu jednostki na skutek nieobecności powódki od 15 września 2015r. Zebrany materiał dowodowy nie potwierdził, że w wyniku nieobecności powódki w okresie od 15 września do jej odwołania w dniu 21 września 2015r. wystąpiły jakiegokolwiek problemy w obsłudze finansowej pozwanego. Przedmiotem rozważań może być tylko okres od chwili nieobecności powódki do momentu jej odwołania, albowiem w chwili podejmowania decyzji o odwołaniu powódki nie była- i żaden dowód nie wskazuje że mogła być- znana okoliczność dalszej choroby powódki. Powódka, jak zeznała, nie spodziewała się że będzie dłużej chorować. Pierwsze zwolnienie miała do 24 września 2015r. i zakładała, iż po nim wróci do pracy. Dopiero sytuacja związana jej odwołaniem spowodowała, że musiała leczyć się dalej. Pozwany w żaden sposób nie udowodnił, że powódka zapowiadała lub w jakikolwiek inny sposób ujawniła, że będzie chorować przez dłuższy czas. Podkreślić trzeba, iż powódka została odwołana w czasie pierwszego zwolnienia z powodu choroby udzielonego jej na okres 9 dni. Z zeznań świadka P. C. wynika natomiast, że 9- dniowa nieobecność Skarbnika nie stanowi problemu gdy jest obecny pracownik posiadający upoważnienie do kontrasygnaty. Powódka udzieliła takiego upoważnienia 17 września 2015r. Pomiędzy 15 a 17 września 2015r. nie było żadnych spraw wymagających kontrasygnaty, a więc nie mogło to powodować paraliżu jednostki i nie wymagało podjęcia szybkiej decyzji o upoważnieniu. Zeznała o tym świadek H. K. i powódka. Natomiast świadek P. C. wprawdzie nie potwierdził tej okoliczności, ale też nie podał żadnej konkretnej sprawy, która uległa opóźnieniu w załatwieniu z powodu braku osoby upoważnionej do kontrasygnaty we wskazanym terminie. W sprawie nie został przedstawiony żaden dokument, z którego mogłyby wynikać jakiegokolwiek problemy finansowe w funkcjonowaniu Powiatu. Nie można też zarzucić powódce zwlekania z decyzją o upoważnieniu skoro upoważnienia udzieliła w dniu 17 września bezpośrednio po otrzymaniu pisemnego polecenia od Starosty. Dodać trzeba, że w chwili decyzji o odwołaniu powódki, czyli 21 września nie było braku upoważnionej osoby, bowiem taka została upoważniona 17 września 2015r. Starosta natomiast, już po tym fakcie, w dniu 19 września 2015r. prowadził rozmowy z kandydatem na Skarbnika. Oznacza powyższe, iż brak upoważnienia osoby do kontrasygnaty nie był przyczyną odwołania powódki. Okoliczność ta nie istniała w dniu 21 września 2015r. kiedy to zapadła uchwała w sprawie odwołania powódki.

W dalszej kolejności zważyć trzeba, iż nieobecność powódki w okresie od 15 września, a która miała się zakończyć 24 września, nie spowodowała żadnych problemów w pracach nad budżetem i w bieżącej nowelizacji budżetu. Z materiału dowodowego wynika bowiem, że realne prace nad projektem budżetu toczyły się co roku w październiku, ponieważ dopiero w połowie października znana była wysokość dochodów, co pozwalało zbilansować wydatki. Potwierdziła tę okoliczność świadek H. K.. Świadek P. C. przyznał zaś, że projekt budżetu na 2016 rok został wykonany przez niego w terminie. Pozwany nie udowodnił (a nawet nie wskazał), że wykonanie projektu budżetu po 21 września 2015r. wymagało natężonej pracy większej liczby pracowników lub np. pracy w nadgodzinach z powodu choroby powódki w okresie od 15 do 21 września 2015r. Odnosząc się do zarzutu w zakresie braku przygotowania projektu uchwały nowelizującej budżet w związku z dodatkowymi środkami to stwierdzić należy, iż powódka wielokrotnie podnosiła, iż fakt nowych środków znany był już 14 września 2015r. kiedy była w pracy, ale nie otrzymała wówczas polecenia od Starosty przygotowania uchwały zmieniającej. Nadto z zeznań świadka P. C. wynika, iż wprowadzenie zmian do budżetu uchwałą z 30 września 2015r. nie stworzyło żadnych problemów dla jednostki, a zatem nie można twierdzić, że było spóźnione. Wskazać też należy, iż z zeznań świadka H. K. – dyrektora wydziału finansowego- wynikało, iż pracownicy wydziału finansowego posiadali umiejętność przygotowania projektu uchwały zmieniającej. Pozwany wszelkie dowody na okoliczności problemów z projektem uchwały na skutek nieobecności powódki powołał po terminie, o czym była mowa wyżej.

Zauważyć również trzeba, iż w poprzednich latach również w okresie września i października zdarzały się nieobecności powódki i nie prowadziły one do jej odwołania. Nadto sytuacja jednoczesnej nieobecności skarbnika i dyrektora wydziału finansowego zaistniała również w okresie pełnienia stanowiska przez P. C. i także nie skutkowało jego odwołaniem. Powyższe dodatkowo przemawia za uznaniem, że nieobecność powódki we wrześniu 2015r. nie stanowiła rzeczywistej przyczyny jej odwołania. W tym miejscu należy zaznaczyć, iż przyczynę odwołania mógł wskazać tylko pracodawca, ponieważ to on ją znał. Stąd wszelkie sugestie powódki co mogło spowodować jej odwołanie pozostają jedynie w sferze domysłów i dlatego nie stanowiły przedmiotu rozważań Sądu w kontekście zasadności roszczenia.

Reasumując Sąd doszedł do przekonania, iż podana przez pozwanego przyczyna rozwiązania z powódką stosunku pracy nie jest przyczyną rzeczywistą, a zatem należało uznać, że pozwany nie podał przyczyny odwołania powódki. Zdaniem Sądu nieuprawnione byłoby wywodzenie, że odwołanie ze stanowiska jest równoznaczne z negatywną oceną pracy powódki. Jest to założenie zbyt daleko idące. Można wyobrazić sobie z łatwością np. bezpodstawne odwołanie (por. wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z 2012-08-03, I PK 61/12).

W tym stanie rzeczy sąd meriti przyjmuje za trafne stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w powołanym wyżej wyroku z dnia 26.01.2017r., iż należy uznać, że pracownikowi przysługuje odprawa pieniężna, gdy nie zostaną w ogóle ustalone (jakiegokolwiek) przyczyny wypowiedzenia umowy dokonanej przez pracodawcę.

Mając powyższe na uwadze Sąd zasądził na rzecz powódki odprawę na podstawie art.10 ust. 1 w zw. z art. 8 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 marca 2003r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników. O odsetkach za opóźnienie Sąd orzekł na mocy art. 481§ k.c. w zw. z art. 300 k.p. zasądzając je zgodnie z żądaniem pozwu od dnia 4 marca 2017r. W tej dacie pozwany pozostawał w opóźnieniu, bowiem pierwsze wezwanie do zapłaty skierowane było do pozwanego już w listopadzie 2016r. (k.25)

O kosztach procesu orzeczono w punkcie 2 wyroku z uwzględnieniem wyniku sprawy, którą pozwany przegrał w całości. Zgodnie z treścią art. 98 §1 k.p.c. strona przegrywająca zobowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Na koszty procesu, które poniosła powódka składa się wynagrodzenie ustanowionego w sprawie pełnomocnika, przy czym w przypadku niezłożenia przez niego spisu kosztów przyjmuje się z tego tytułu stawki minimalnego wynagrodzenia za czynności podjęte w danej sprawie (art. 98 §3 k.p.c.). Wysokość przyznanych powódce kosztów zastępstwa procesowego Sąd ustalił na podstawie §9 ust. 1 pkt 2 w zw. z §2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015r. poz. 1899) i zasądził z tego tytułu od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2700 zł (75% z 3600 zł).

Natomiast o kosztach sądowych orzeczono w punkcie 3 wyroku na podstawie art. 97 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 90 poz. 594 tekst jedn. z późn. zm.) oraz stosowanego odpowiednio art. 113 ust.1 w zw. z art. 98 k.p.c. obciążając nimi pozwanego, który przegrał proces. Na koszty te złożyła się opłata od pozwu w wysokości 1327 zł (5% z 26528 zł).

SSR Iwona Wiśniewska